

NASZA

miesięcznik
Rady i Urzędu
Gminy

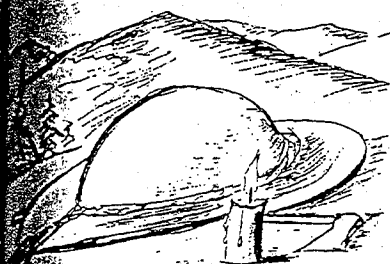
Trójmieś

(40) ROK V

LISTOPAD 1996 r.

Nakład 800 egz.

Cena 40 gr (4000 zł)

Grzeźb górala

W mnie kiedy powiecie
Prochelce do pola,
W mnie jeste, zaś chowicie
Znego górala.

W mnie wykolybały
W mnie głowym,
W mnie piywać nauczyła
W mnie Słónskorn mowym.

W mnie zech se pośpiywowoł
W mnie z swój żywot cały,
W mnie nigdy ty pieśniczki
W mnie zech sie kulały.

W mnie tróchle mi ubijcie
W mnie weczne czasy,
W mnie wysłyszol w tej zymeczce
W mnie w białe lasy.

W mnie w gólowiczym mi też dejcie
W mnie w staróm guniym,
W mnie wokoło mie nie chowejcie
W mnie w wóch widzioł gronie.

W mnie w mona brzożowego
W mnie w wystarczóm,
W mnie w wóch, bo na świecie
W mnie w wóch płaczu.

Bolesław LIGOCKI

DZIĘKOWANIE

Rada Gminy i Zarząd Gminy w Istebnej składają serdeczne podziękowania za sprawne przeprowadzenie pierwszych wyborów do Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej w powiecie bielskim w dniu 29 września 1996 r. Podziękowania i podziękowania przekazują Komisjom Obwodowym, księżom dekanatu bielskiego, dyrektorom Szkół Podstawowych nr 1 w Istebnej, Jaworzynce i Koniakowie za rozpropagowanie i pomoc w sprawnym przeprowadzeniu wyborów, zaś mieszkańcom powiatu bielskiego dziękują za udział w głosowaniu.

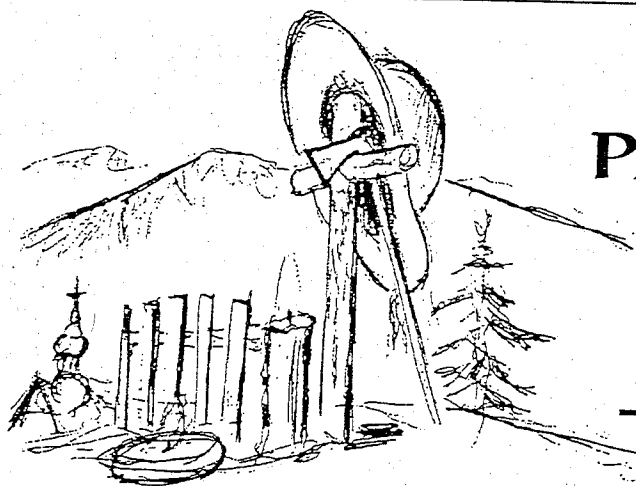
Wójt Gminy
Danuta Rabin

W dniu 11 listopada br. Rada Gminy w Istebnej zaprasza wszystkich mieszkańców Istebnej, Jaworzynki i Koniakowa na

UROCZYSTOŚCI związane ze Świętem Niepodległości Polski

- 9.30 – złożenie kwiatów pod Pomnikiem Ofiar Hitleryzmu w Istebnej Centrum.
- 10.00 – Msza św. w intencji Ojczyzny w kościele p. w. św. Bartłomieja w Koniakowie
- 11.00 – okolicznościowa akademia przygotowana przez młodzież szkolną w SP Nr 1 w Koniakowie.

PROSIMY O LICZNY UDZIAŁ
Rada Gminy w Istebnej

PAMIĘCI Jerzego Kukuczki – alpinisty

W dniu 25.10.95, w siódmą rocznicę śmierci Jerzego Kukuczki odbyło się spotkanie poświęcone jego pamięci.

Organizator – Macierz Ziemi Cieszyńskiej Koło w Istebnej zadbał o bardzo uroczystą oprawę.

Spotkanie rozpoczęto mszą św. w kościółku na Kubalonce, która została uświet-

niona graniem na trombiecie przez Józefa Brodę, który wraz z żoną zmarłego alpinisty pełnił rolę gospodarza. Wystąpił tam również Warszawski Kwartet Saksofonowy.

Po mszy św. wszyscy uczestnicy spotkali się przy Tablicy Pamiątkowej Jerzego Kukuczki w Istebnej Centrum, gdzie złożono kwiaty i zapalono znicze. Był również program artystyczny przygotowany przez p. B. Szymańską i dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 1 z Jaworzynki.

Następnie wszyscy udali się do sali Szkoły Zawodowej, gdzie odbył się koncert Kwartetu. Koncert dostarczył słuchaczom wielu niezapomnianych doznań artystycznych. Cała uroczystość przebiegała w atmosferze zadumy i refleksji.

J. Waszut

WÓJT GMINY INFORMUJE

a) Apeluje się do właścicieli gruntów położonych w centrach wsi przy trasach komunikacyjnych w pobliżu lokali i sklepów oraz wyciągów narciarskich o **urządzenie na swoich gruntach – płatnych parkingów lub miejsc do parkowania.**

Blizszych informacji udziela się w pok. 208 U.G. Istebna.

b) Telekomunikacja Polska S.A. przystąpiła do budowy telefonicznej kanalizacji kablowej we wsiach Istebna, Konianów i Jaworzynka. Trasa budowy przebiega głównie przez grunty prywatne. W związku z tym **apel do wszystkich właścicieli gruntów o nie utrudnianie ekipom prowadzenia prac ziemnych.** Położenie w/w kabla umożliwi

telefonizację poszczególnych wsi i przyśiółków.

c) Wójt Gminy Istebna składa **serdeczne podziękowanie** Nadleśniczemu p. Witoldowi Szoździe **za urządzenie i zagospodarowanie ścieżki zdrowia** za amfiteatrem „Pod Skocznia” – wykonanie tablic i przyrządów na tor przeszkód.

d) Wojewoda Bielski wydał rozporządzenie porządkowe Nr 7/96 z dnia 22 października 1996 roku w sprawie wprowadzenia okresowego zakazu pozyskiwania, przewozu i sprzedaży drzew i gałęzi jodłowych w okresie do 31 grudnia 1996 roku. Naruszenie przepisu stanowi wykroczenie i podlega karze.

Ważne dla rolników

Jak informowałam w numerze 11 stycznia „Nasza Trójwiesć”, weszła w nowa ustawa o obrocie i stosowaniu środków ochrony roślin.

W związku z tym podaję plan szkoleń dla naszego regionu:
1. 5–6 listopada br. w Cieszynie, szewskiego 13 dla osób upoważnionych do zakupu środków ochrony roślin i ich toksyczności połączone ze szkoleniem ważnym do wykonania zabiegów ochronnych w uprawach towarowych.
2. 14 stycznia 1997 r. w Cieszynie dla osób wykonujących zabiegi fitofitny roślin w uprawach towarowych.

Koszt szkolenia wynosi 40,00 zł.

Zgłoszenia udziału w szkoleniu przyjmuje ODR w Cieszynie w terminie 14 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia szkolenia.

Maria Szotkowska instr.

Nadużywanie alkoholu przez choćby jednego członka rodziny prowadzi do:

1. Niszczenia życia uczuciowego rodziny – zamiast poczucia bezpieczeństwa, zaufania i miłości pojawia się lęk, gniew, wstyd, poczucie zagrożenia, żal, poczucie krzywdy i poczucie winy.
2. Niszczenia poczucia wzajemnego oparcia w rodzinie – zamiast tego, życie rodzinne staje się źródłem najtrudniejszych problemów i obciążeń.
3. Utraty kontaktów wzajemnych, zaufania i zrozumienia – w rodzinie pojawia się coraz więcej kłamstw, manipulacji drugim człowiekiem i udawania.
4. Izolacji rodziny od świata zewnętrznego – rodzina dotknięta cierpieniem, wstydem i niepokojem – zrywa kontakty przyjacielskie i rodzinne, odizolowuje się od wszystkich.
5. Niszczenia zasobów materialnych i dobrobytu rodziny – picie powoduje stałe trudności finansowe i ogranicza perspektywy bytowe i rozwojowe rodziny.
6. Głębokiego zaburzenia procesów rozwojowych i wychowawczych dzieci – dzieci żyją w poczuciu nieustannego zagrożenia i osamotnienia, wstydu i poczucia mniejszej wartości, cierpienia, lęku, rozpacz i bezradności, tracą zaufanie do ludzi dorosłych, uczą się kłamstwa, gorzej się uczą, często popełniają drobne wykroczenia, wcześniej również sięgają po narkotyki i alkohol, są ofiarami przemocy psychicznej i fizycznej, często również seksualnej. Tych cierpiących dzieci jest w Polsce ponad 2 miliony. Zbyt wielu dorosłych nie zdaje sobie sprawy, w jakim stopniu ich zachowania alkoholowe są krzywdzące dla dzieci.

Rodzina wobec zagrożeń alkoholowych

– dokończenie

Kiedy ktoś z członków rodziny pije w sposób chorobliwy, to cała rodzina wciągnięta w bolesny i uszkadzający wir powstający wokół tego, który pije. Życie rodzinne może być poważnie zaburzone przez alkohol także wtedy, gdy ktoś z członków rodziny jest dopiero na drodze do uzależnienia się – upija się okresowo i występują u niego jeszcze w pełni objawy uzależnienia. Ocenia się, że w Polsce około 4–6 milionów ludzi żyje w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym.

Co może zrobić najbliższe otoczenie?

- a) Spojrzeć prawdzie w oczy – tak, to jest ciężka choroba, nie ma co się oszukiwać, wszyscy, nawet dzieci powinny mieć świadomość, co się naprawdę dzieje z pijącym członkiem rodziny.
- b) Zdobycie wiedzy o alkoholizmie – czytać materiały popularyzatorskie, korzystać z pomocy ludzi zajmujących się zawodowo leczeniem choroby alkoholowej.
- c) Zrozumieć swoje uczucia – przygnębienie, gniew, żal, nienawiść, rozpacz i bezsilność. Trafne rozpoznanie dominacji tych uczuć w życiu rodzinnym jest pomocne w uwolnieniu się z pułapki uczuć negatywnych, zatruwających życie.
- d) Dobrze traktować siebie samego (samą) – alkoholicy często obwiniają innych za swoje problemy. To nie jest prawda. Przyczyna choroby alkoholika tkwi w nim samym. Nikt nie będzie miał pożytku z tego, że osoby najbliższe, w tym także dzieci będą źle o sobie myślały.
- e) Dbać o bliskie związki uczuciowe pozostałych członków rodziny między sobą, z innymi krewnymi i przyjaciółmi. Nie izolować się! Nie zamykać się w kręgu swego nieszczęścia.
- f) Zachować wytrwałość w dążeniu do po-

prawy sytuacji i opanowania choroby alkoholowej. Nie rezygnować, nie powtarzających się niepowodzeń – alkoholizm rozwija się wiele lat i nie należy dokonać zmian w pośpiechu. Jest to proces długotrwały.

g) Pomagać dzieciom – nie tylko przed ochroną przed bezpośrednimi skutkami nadużycia alkoholu przez członka rodziny. Należy uczyć je:

1. zrozumienia, że alkoholizm jest chorobą,
2. że dziecko nie jest zdolne do wyciszenia alkoholika i nie jest za niego odpowiedzialne,
3. by mimo tych obciążeń dbało o siebie, uczyło się w szkole, budowało poczucie wartości oparte o osiągnięcia szkolne i własne dobre postępowanie, odpoczywało i bawiło się.

To są sposoby wychodzenia rodziny z „współuzależnienia”.

Czym przejawia się współuzależnienie rodziny alkoholika?

A) uporczywą koncentracją myśli, uczeniem postępowania wokół picia członka rodziny (najczęściej męża lub ojca),

(cd. na str. 4)

Rada Gminy uchwała • Rada Gminy uchwała •

7 października 1996 r. odbyło się XXV posiedzenie sesji Rady Gminy w Istebnej. Na sesji wprowadzono zmiany do budżetu gminy – dokonano przeniesień między działami oraz zwiększono dochody i wydatki o kwotę 50.907,- zł przeznaczając środki na budowę dróg gminnych, gospodarkę komunalną, oświatę i wychowanie, opiekę społeczną, kulturę fizyczną i sport.

Uchwalono również uchwały związane z opracowaniem budżetu gminy na rok 1997 r. Przyjęto darowiznę działki pod drogę dojazdową do posesji w przysiółku „Słowiczanka” w Istebnej. Uchwalono zakupić działkę na poszerzenie cmentarza komunalnego w Istebnej. Podjęto uchwały z zakresu gospodarki gruntami, a w szczególności sprzedaż działki na własność Skarbu Państwa z przeznaczeniem pod budowę przejścia granicznego w MRG Jaworzynka „Łupienie”.

Rada uchwała nowe opłaty za wodę pobieraną z wodociągów gminy i ścieki odprowadzane do oczyszczalni oraz zmianę stawki czynszu regulowanego za lokale mieszkalne.

Uchwały obowiązują od 1 stycznia 1997 r.

Uchwały publikujemy poniżej.

Barbara Kubalok

Uchwała Nr XXV/133/96

Rady Gminy w Istebnej
z dnia 7 października 1996 r.

o zmianie opłat za wodę pobieraną z urządzeń zaopatrzenia w wodę wsi oraz za ścieki wprowadzone do urządzeń kanalizacyjnych wsi stanowiących własność komunalną.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13 poz. 74) oraz uchwały Rady Gminy Istebna

Rada Gminy w Istebnej
uchwała, co następuje

§ 1

Opłaty za wodę pobieraną z urządzeń zaopatrzenia w wodę oraz za ścieki wprowadzane do zbiorczej kanalizacji wsi wy-

konanych w gospodarstwach domowych

wynoszą 1,00 zł za 1 m³ wody

1,00 zł za 1 m³ ścieków

w gospodarstwach innych niż gospodarstwa domowe odbiorców

wynoszą 1,40 zł za 1 m³ wody

1,40 zł za 1 m³ ścieków

§ 2

Stawka stała wodomierza wynosi 0,50 zł miesięcznie.

§ 3

Uchwała Nr XX/98/95 z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie opłat za wodę pobieraną z urządzeń zaopatrzenia w wodę oraz za ścieki wprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych wsi stanowiących własność komunalną.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 5

Uchwała podlega ogłoszeniu przez rozplakatowanie na tablicach ogłoszeń we wsiach i Urzędzie Gminy oraz publikację w gazecie lokalnej.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Stanisław Juroszek

Uchwała Nr XXV/134/96

Rady Gminy w Istebnej
z dnia 7 października 1996 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne na terenie gminy Istebna.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. nr 13 poz. 74) oraz art. 26 ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 105 poz. 509 ze zm.) Rada Gminy w Istebnej

uchwała, co następuje

§ 1

1. W uchwale nr XIII/64/95 Rady Gminy w Istebnej z dnia 9 maja 1995 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne na terenie gminy Istebna w § 1 wyrazy „0,50 zł” zastępuje się wyrazami „0,70 zł”.

2. Stawka w wysokości ustalonej w ust. 1 obowiązuje od dnia 1 stycznia 1997 r.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu przez rozplakatowanie obwieszeń na tablicach ogłoszeń we wsiach i Urzędzie Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stanisław Juroszek

ZAPRASZAMY

do nowo otwartego

SKLEPU MEBLOWO-PRZEMYSŁOWEGO

Istebna-Tartak (budynek Piekarni)
– czynny codziennie: 8.00–16.00

Oferuje:

meble kuchenne, wypoczynkowe,
sypialnie, komody i inne na każdy wymiar
oraz duży asortyment farb, lakierów,
klejów, glazur podłogowych i ściennych

SPRZEDAŻ RATALNA

Rodzina wobec zagrożeń alkoholowych – dok. ze str. 2

- B) poczuciem konieczności kontrolowania jego postępowania i odciągania od alkoholu oraz odpowiedzialności za właściwe jego postępowanie po wypiciu,
- C) próbami ochraniać go przed konsekwencjami picia, rezygnacją z własnych potrzeb i pragnień oraz gotowością do poświęcenia siebie,
- D) lękiem przed porzuceniem i obsesyjnym zamartwianiem się o przyszłe wydarzenia,
- E) „huśtawką emocjonalną” między rozpaczą i utratą nadziei, złudzeniami i rozczarowaniami, naiwną wiarą w przyrzeczenia poprawy i poczuciem skrzywdzenia,
- F) próbami dominacji i przejmowania wszystkich obowiązków związanych z domem,
- C) problemami seksualnymi i niechęcią do współżycia,
- H) złością, awanturami, kłótniami wybuchającymi z byle powodu oraz stanami jakby letargu psychicznego z poczuciem bezradności i użalaniem się nad sobą.

Bardzo trudno wyrwać się z takiego stanu. Ale jest to możliwe nawet wtedy, gdy on lub ona będą pili dalej. Można ratować siebie i swoje dzieci, budować i chronić własne terytorium życiowe i psychiczne. Nie trzeba rezygnować ze wszystkiego.

Czego nie należy robić ?

- A) Nie próbuj sama (sam) wyleczyć alkoholika.
- B) Nie karz, nie groź.
- C) Nie ukrywaj butelek, nie wylewaj alkoholu.
- D) Nie bierz odpowiedzialności za alkoholika.
- E) Nie osłaniaj alkoholika, nie ukrywaj szkód i wybryków.
- F) Nie pij razem z alkoholikiem.
- G) Nie domagaj się i nie akceptuj nierealistycznych obietnic dotyczących zaprzestania lub ograniczenia picia.
- Alkoholik musi się leczyć – bez leczenia wszystkie obietnice są nierealistyczne.
- H) Nie posługuj się dziećmi do wywierania wpływu na alkoholika.

W zdecydowanej większości przypadków bez fachowej pomocy osoba uzależniona nie potrafi się uratować. Alkoholizm jest chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną chorobą.

Jedyny sposób na uratowanie życia alkoholika jest zaprzestanie picia i nauczenie się zapobiegania nawrotom picia. Osoba uzależniona nie może być zwolniona od odpowiedzialności za swoje postępowanie. Jeżeli ktoś po pijanemu narusza prawo, zasady moralne, krzywdzi innych i powoduje straty materialne – powinien ponosić odpowiedzialność tak jak wszyscy inni ludzie.

Alkoholik powinien poznać wszystkie skutki swego picia a rodzina powinna podejmować wszelkie próby wpływu na alkoholika, by podjął leczenie.

Musi się to odbywać rzeczowo, bez gderania, awantur i gróźb, w oparciu o prawdziwe fakty wynikające z nadużycia alkoholu, w atmosferze życzliwości, ale równocześnie stanowczo, wytrwale i aż do „znudzenia”.

Poradnia odwykowa, Klub Anonimowych Alkoholików i Klub Abstynenta to placówki, do których musi trafić alkoholik, który na serio chce przestać pić. Członkowie rodzin alkoholików znajdują wszelką fachową poradę, pomoc i samopomoc w klubie AL-Anon, i tylko od nich samych zależy, czy zechcą po nią sięgnąć.

Oby jak najwięcej pijących to zrozumiało i skorzystało z szansy powrotu do normalnego życia.

Na podstawie literatury naukowej
oprac. K. Rucka

Z kalendarza US

Pary, które w miesiącu wrześniu zawarły związek małżeński

1. Elżbieta Kukuczka zam. Istebna i Jerzy Sikora zam. Istebna
2. Elżbieta Mocigemba zam. Istebna i Stanisław Kunc zam. Istebna
3. Urszula Łupieżowiec zam. Istebna i Jan Bestwina zam. Jaworzynka
4. Beata Reichert zam. Bielsko-Biała i Wojciech Paszko zam. Koniaków
5. Barbara Kobielska zam. Istebna i Bolesław Michalek zam. Jaworzynka
6. Teresa Łupieżowiec zam. Jaworzynka i Jerzy Małyjurek zam. Jaworzynka
7. Alina Kowalczyk zam. Marysin i Bronisław Polak zam. Cieszyn
8. Monika Pawelec zam. Koniaków i Adam Zawada zam. Koniaków
9. Barbara Pietrasina zam. Koniaków i Wiesław Juroszek zam. Jaworzynka
10. Elżbieta Jójko zam. Istebna i Józef Lorens zam. Jaworzynka
11. Anna Ordecka zam. Istebna i Mirosław Fuchs zam. Istebna
12. Dorota Kwietniewska zam. Jaworzynka i Tadeusz Kukuczka zam. Istebna

Szczęść Boże Młodym Parom!

Mieszkańcy powyżej 80 lat, którzy w miesiącu listopadzie będą obchodzili swoje urodziny.

1. Krężelok Teresa	ur. 05.11.1913 r.	zam. Istebna
2. Bielez Jadwiga	01.11.1909 r.	Istebna
3. Macoszek Anna	01.11.1909 r.	Istebna
4. Sikora Zuzanna	10.11.1911 r.	Istebna
5. Kawulok Antoni	04.11.1912 r.	Istebna
6. Śleziak Rozalia	20.11.1913 r.	Istebna
7. Łupieżowiec Katarzyna	03.11.1913 r.	Istebna
8. Juroszek Jerzy	10.11.1915 r.	Jaworzynka
9. Przybysz Stanisława	16.11.1898 r.	Jaworzynka
10. Konderla Ewa	28.11.1915 r.	Jaworzynka
11. Sawrzacz Paweł	20.11.1906 r.	Jaworzynka
12. Wuzka Antoni	25.11.1911 r.	Koniaków
13. Hruby Anna	30.11.1906 r.	Koniaków
14. Kawulok Marianna	03.11.1916 r.	Koniaków
15. Golik Elżbieta	16.11.1913 r.	Koniaków
16. Śliwka Marta	30.11.1916 r.	Koniaków
17. Sikora Adam	10.11.1912 r.	Koniaków
18. Staniecsek Teresa	04.11.1913 r.	Koniaków

Zacnym jubilatam serdeczne życzenia zdrowia i długich lat życia składają Wójt Gminy i Kierownik US

W miesiącu wrześniu odeszli od nas...

1. Fiedor Franciszek	zam. Koniaków 69
2. Bury Józef	zam. Istebna 595
3. Kohut Helena	zam. Istebna 671
4. Polok Maria	zam. Jaworzynka 91
5. Sikora Zuzanna	zam. Koniaków 115
6. Michalek Jan	zam. Istebna 415
7. Motyka Michał	zam. Jaworzynka 478
8. Haratyk Maria	zam. Koniaków 207
9. Haratyk Alojzy	zam. Jaworzynka 140

Cześć ich pamięci

UMARŁ CZŁOWIEK

Do kultury społecznej – według prof. Jana Stanisława Bystronia – zaliczamy obrzędy rodzinne związane z najważniejszymi datami życia, to jest z jego początkiem i końcem oraz z połączeniem dwojga młodych ludzi pici odmienną do wspólnego życia. Jeżeli zwyczaje ludowe związane z urodzeniem czy z weselem zostały już na naszym terenie zbadane i opisane, o tyle mało wiemy o zwyczajach związanych ze zgonem i pogrzebem. Spróbuję je przypomnieć choćby fragmentarycznie na podstawie tego, co zapamiętałem z okresu swojej młodości, oraz na podstawie relacji osób starszych.

scowych stolarzy. W dniu pogrzebu ciało wkładano do trumny i ustawiano otwartą na pośrodku izby. W niektórych rodzinach wkładano zmarłemu do trumny książkę, z której się modlił. Był to niedobry zwyczaj, sprytnie propagowany przez Niemców na Mazurach w okresie nasilenia polityki germanizacyjnej polegającej na systematycznym zwalczaniu elementu polskiego również w kościołach. Właściwym celem włożenia w ręce nieboszczyka ukochanej przez niego książki polskiej była jej likwidacja. Natomiast na Śląsku Cieszyńskim szacunek dla polskiej książki religijnej, zapoczątkowany w okresie kontrreformacji, wyrobił u wiernych obydwu wyznań szacunek dla książki i tylko nieliczni, nie zdający sobie sprawy z jej wartości, dawali zmarłemu do trumny używany przez niego modlitewnik. W rodzinach katolickich wkładano do rąk zmarłego najczęściej różaniec.

W dniu pogrzebu krewni zmarłego przychodzili przed obrzędem i byli częstowani posiłkiem. Jeszcze na przełomie XIX i XX wieku pozostali uczestnicy otrzymywali po małej kromce razowego chleba i po kieliszku warzónki. Chleb konsumowano przeważnie na miejscu; niektórzy wkładali kromkę do kieszeni i przynosili do domu. Uczestnicy pogrzebu podchodzili do pokoju z otwartą trumną popatrzeć na zmarłego, zaprzyjaźnieni żegnali się z nim przez dotknięcie jego ręki i, żegnając się opuszczali pokój.

Pogrzeb rozpoczynał się w domu, w którym leżał zmarły. Na ustaloną godzinę przychodzili noszaczę, w latach późniejszych przyjeżdżał wóz pogrzebowy zaprzęgnięty w ciemnego koloru konie. Mniej więcej w tym samym czasie przyjeżdżał bryczką lub kolasą ksiądz, który w zależności od warunków w domu lub przed wyniesioną trumną przed domem żegnał zmarłego. Gdy dom znajdował się w pobliżu kościoła, ksiądz przychodził piechotą. Trumnę wynosili nogami do przodu (aby zmarły nie powrócił, przeważnie członkowie rodziny zmarłego (synowie, bracia), a trzykrotne stuknięcie przez nich trumną o

próg wejściowy było uważane za pożegnanie z domem.

Przed rozpoczęciem uroczystości przychodził nauczyciel z grupką od 8 do 10 dzieci w wieku szkolnym, które pod jego kierunkiem i razem z nim śpiewały pieśni pogrzebowe w czasie przemarszu konduktu z domu do kościoła. W połowie lat trzydziestych, uczęszczając do 6 czy 7 klasy, miałem szczęście być wybranym przez nauczyciela śpiewu na przeciąg jednego roku do takiego zespołu. Było to wyróżnienie. W zależności od sumy, jaką rodzina wyasygnowała na ręce prowadzącego dla śpiewaków, otrzymywało się od 50 gr do 2 zł za pogrzeb, co dla chłopca ubogiej wdowy nie było bez znaczenia. Poza dobrym głosem trzeba było mieć niepodarte ubranie i buty, co nie było łatwe, jako że we wsiach podgórskich chodziło się w lecie boso, a w zimie w kyrpcach. W okolicach górskich, oddalonych od kościołów pożegnania zmarłego z domem dokonywało ustalony dla danej dzielnicy tak zwany czytok, który odczytywał w domu ustalony tekst z kazania pogrzebowego. To on prowadził orszak do chwili spotkania przechodzącego kondukt księdza.

Gdy kondukt opuścił dom, pozostając w nim człowiek zdejmował zasłony i otwierał okna, odsłaniał lustra, a jeżeli gospodarstwo miało pszczoły, szedł popuka kciukiem po każdym ulu. Relacjonujący ten zwyczaj nie potrafili wyjaśnić jego celu.

Pożegnanie zmarłego w kościele był podobne do dzisiejszego. Na zakończeniu ceremoniału pogrzebowego na cmentarzu znajdującym się przeważnie w pobliżu kościoła, ksiądz występował niejako w imieniu zmarłego dziękując rodzinie, krewnym i znajomym za świadczone mu usługi i przekazywał zwłoki ziemi. Po zakończeniu uroczystości przez księdza, obecni na pogrzebie krewni, znajomi i przyjaciele rzucali po grudce ziemi na trumnę w grób. Było to ostatnie pożegnanie ze zmarłym.

(cd. na str. 6)

JMARE CZŁOWIEK

d. ze str. 5)

Pogrzeb na wsi był uroczystością gromadną i niemal cała wieś brała w niej udział.

Część omawianych obrzędów pogrzebowych zachowała się na ziemi cieszyńskiej po dzień dzisiejszy.

Chociaż obrzędy przy chowaniu zmarłych były na wsi cieszyńskiej jednakowe, jednak pogrzeby bogatszych rolników i lepiej zarabiających w przemyśle fachowców różniły się w pewnym stopniu od pogrzebów proletariatu robotniczego i chłopskiego. Pogrzeby były swego rodzaju pokazem

Różnice przejawiające się choćby w rodzaju trumny – od najpospolitszej, zrobionej z zwykłych desek, do wykonanej z cennego drewna, z artystycznymi ozdobami. Dotyczyło również ubioru niebożczyka itp.

W czasie gdy cmentarze były wyznaczone, a komunalnych jeszcze nie urządzono, napotymano na trudności przy chowaniu osób zmarłych nienaturalną śmiercią, to jest samobójców, gdyż księża odmawiali kościelnego pogrzebu i normalnego miejsca na cmentarzu. Ksiądz przychodził tylko na cmentarz, w krótkim przemówieniu dziękował rodzinie i przekazywał ciało rodzinie. Zwioki grzebano nieopodal ogrodu cmentarza. Na przełomie wieku i początku w okresie międzywojennym trafiały wypadki, że ksiądz (przeważnie katolik) nie chciał wpuścić do kościoła i na cmentarz działaczy organizacji robotniczych ze sztandarem koloru czerwonego. Wobec tego z pochówkiem samobójców i działaczy robotniczych z pocztą sztandarem były częściowo uzależnione od władz proboszczów.

Ze śmiercią łączyły się również zabobne wierzenia: na przykład kawałek chleba z powieszonym miał przynieść szczęście, a przy silnym wietrze mówiono, że musiał się ktoś powiesić.

W czasach austriackich i w okresie międzywojennym w pobliżu kościołów znajdowały się gospody, w których spotykali uczestnicy pogrzebów (z wyjątkiem członków rodziny zmarłego).

Jeżeli ktoś wracał z takiego spotkania, mówiono że „musiała być grubo”, a „bó dopiero idzie z pogrzebu”.

Obrzęd pogrzebowy kończyła uczta na stypie, urządzana przez najbliższych członków rodziny zmarłego, w jego domu mieszkaniu.

Kalendarzem Cieszyńskim 1996”

Nz.: Jerzy Rucki – w brucliku

SPOTKANIE z Jerzym Ruckim na Grapie

6 października br. odbyło się w Muzeum „Na Grapie” w Jaworzynce spotkanie z Jerzym Ruckim, poetą i pisarzem mieszkającym na stałe w Lucernie w Szwajcarii.

W dniu 28 września br. otrzymał nasz Gość tytuł Honorowego Obywatela Miasta Cieszyńska.

W imprezie uczestniczyli działacze Macierzy Ziemi Cieszyńskiej z Zarządu Głównego w Cieszyńsku i Koła w Istebnej i miejscowi działacze kultury.

J. Rucki przedstawił w formie swobodnej gawędy swoją drogę życiową i genezę swojej twórczości.

W części artystycznej, przygotowanej przez szkołę Podstawową nr 1 w Jaworzynce wystąpił Dziecięcy Zespół Regionalny.

Uczennica Anna Polok recytowała wiersz poety „Przy Kopoczkach”, a Weronika Juroszek „Złote lny”.

Spotkanie zakończyło się smażeniem kielbasy oraz poczęstunkiem wspianymi kielasami i miodonką.

Elżbieta Legierska-Niewiadomska

PUPH „STATUS”

SZANOWNI PAŃSTWO!

– Kancelaria Obrotu i Wyceny Nieruchomości

– świadczy usługi w zakresie prowadzenia spraw osób fizycznych i prawnych prowadzących lub podejmujących pozarolniczą działalność gospodarczą na terenie gmin wiejskich i gmin miejsko-wiejskich, a dotyczących uzyskania pożyczki lub kredytu preferencyjnego z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Współpracujemy w tym zakresie z Bankiem Gospodarczym Żywnościowej SA i Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Bielsku-Białej.

Służymy źródłową informacją i fachową pomocą przy sporządzaniu biznesplanu, wypełnieniu stosownych dokumentów i załatwieniu wszystkich formalności w BGŻ SA i ODR.

ZAPRASZAMY

do biurowca P. B. Rol w Bielsku-Białej, Pl. Wolności 9 (III piętro)

w godz. od 8. 30 do 16. 30, oprócz sobót.

Telefony: (0 33) 12-40-71 do 73 w 66.

nit.
om
zi na
nych
tylko
Gazu
dz
stron
Sik
nas
Tomasz Ko
Cieszyńskie.
Paweł Karci
mykeryk,
Był na t
Pochod
akacje chc
Pomagal pi
bystrym ob
nie zmęczy
siani
go bud.
pisał coś pa
chce. Posła
prytm
to go był
ilez p
ozil z
bardz
stryj (tego
w pierwszym m
ze starym
wly orkiestrę
Jerzy Mar
ożu kor
w 1932 r. P
zanie wojny w
odbywa
i spiewano
względem na
„Król
się z nami
szyl się i gło
Na drugi dzie
Przeżył w ob
do Istebnej
Cieszyńskie – było
w bieli, wita
Zieni. Ks. Ma

informator kulturalny

minnego Ośrodka Kultury w Istebnej

Pomnienie o Istebnianach

W odpowiedzi na list p. Teresy Waszut z Cisownicy do Waszej redakcji chciałabym podziękować licznych Czytelników z losami dawnych studentów z naszej Trójwiesi. Oczywiście pisałam tylko o tych, których znałam i których pamiętam, a mam 82 lata.

Janusz Gazurek z Istebnej od Kiepskiej Góry był dziekanem w Suchoj Górze. Zmarł kilka lat temu. **Jan Sikora** – prawnik z Istebnej, ma pomnik na naszym cmentarzu.

Jan Tomasz Kobielusz – nauczyciel, zmarł w Cieszynie.

Paweł Karch z Młodej Góry – barokowy kleryk, zmarł w czasie wakacji w Cieszynie. Był na trzecim roku teologii w Cieszynie. Pochodził z biednej rodziny i na wakacje chciał sobie dorobić parę groszy. Pomagał przy młóceniu na maszynach w Bystrym obracając ręcznie kołem. Nie mógł się zmęczyć tą pracą i położył się spać na sianie. Kiedy rano nie wstał, matka go budziła, on się nie odzywał. Matka pukała go palcem, ale nie zrozumiał. Posłano po księdza, ale nie przytomności i zmarł. Było to w

1910 roku, a Weronika była bardzo smutna, bo był bardzo młody. Jego żona też przepięknie grała na skrzypcach. Był z rodziny Karchów z Leszczyńca, który bardzo muzykalnej. Jego działaniem (tego już dokładnie nie wiem) był pierwszym muzykantom w Istebnej i w Cieszynie. Był ze starym Wolnym-Kanonierem z Cieszyna i orkiestrę – gajdy i skrzypce.

Janusz Marekwica – ksiądz z Lasu, zmarł w obozie koncentracyjnym. Miał przyrodziła żonę. W 1932 r. Potem uczył w Cieszynie. W czasie wojny wrócił do Istebnej. W październiku odbywały się nabożeństwa różańcowe. Śpiewano litanie do Matki Boskiej. W czasie nabożeństwa na Niemców nie śpiewano „Królowo Korony Polskiej” tylko „Za nami”. Ale Ksiądz Marekwica

zmarł i się i głośno to wezwanie zaśpiewał. Drugi dzień rano został aresztowany i był w obozie 6 lat i udało mu się wrócić do Istebnej. Gdy wracał witano go bardzo – było dużo ludzi, dzieci z kwiatami. Witano go przed domem Matki. Ks. Marekwica po krótkim przy-

witanu pobiegł przez park do Kościoła, padł na kolana przed ołtarzem i długo trwał w modlitwie. (Ja byłam obecna i na nabożeństwie różańcowym i na przywitaniu księdza).

Lata pobytu w obozie sprawiły, że ks. Marekwica stracił zdrowie i długo chorował. Kiedy zmarł, ówczesny kierownik Szkoły nr 1 w Istebnej Franciszek Sikora zorganizował wraz z siostrami zakonnymi i dziećmi szkolnymi pochód do kościoła. Dzieci i dorośli ubrani byli w stroje regionalne, był to wspaniały orszak pogrzebowy. Ksiądz Marekwica został pochowany na cmentarzu w Istebnej, gdzie ma pomnik. Był chyba pierwszym Istebniakiem, który przeżył obóz i wrócił do swoich.

6. **Antoni Kohut** – był doktorem. Jego rodzice mieli sklep i piekarnię. Studiował medycynę, ukończył studia i był doktorem w szpitalu w Cieszynie. Był dobrym lekarzem, chętnie leczył istebniaków. Byłam też jego pacjentką.

7. **Jerzy Johacy** z Jaworzynki – pochodził z biednej rodziny, że był zdolny został lekarzem. Pracował w sanatorium na Kubalonce, później wyjechał do Szwajcarii.

8. **Jerzy Karch**, brat kleryka Pawła. Pracował u krewnych w Sibicy, by mógł chodzić do szkół. Po ukończeniu szkoły pracował w Wiśle na poczcie, w czasie wojny w Berlinie w fabryce szkła, a zaś po wojnie w Urzędzie Skarbowym w Katowicach.

9. **Michał Sikora** od Wojtka – leśnik skończył Wyższą Szkołę Leśną w Poznaniu, gdzie uzyskał tytuł inżyniera. Pracował w Dębowcu, w Lipowej k. Żywca jako Nadleśniczy.

10. **Antoni Suszka** – adwokat. Pracował w Katowicach, istebniacy często korzystali z jego pomocy. Był ich obrońcą i chętnie pomagał swoim rodakom.

Finał I Konkursu na Znajomość Gwary na Śląsku Cieszyńskim

Na zaproszenie do udziału w Konkursie na znajomość gwary na Śląsku Cieszyńskim, ogłoszonym w „Naszej Trójwiesi” Nr 6/35 z br. odpowiedziało kilku dorosłych mieszkańców naszej Trójwiesi oraz dość liczna grupa dzieci.

W dwóch etapach w konkursie startowali: Anna Bury z Istebnej, Paweł Polok z Jaworzynki i Anna Kobielusz z Istebnej.

Brały również udział dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 1 z Jaworzynki: Natalia Mucha, Katarzyna Mucha, Maria Juroszek, Jolanta Rąblewska, Weronika Juroszek, Anna Madzia ze swoją opiekunką p. Grażyną Przybyłą, uczniowie ze Szkoły na Wilczym – Arkadiusz Bury i Arkadiusz Zwierzchoł z opiekunką p. Iwoną Białas, której rad udzielała „Góralka Zuzka” – p. Zuzanna Gemboliś, oraz Katarzyna Legierska i Janina Idziniak z OPB w Koniakowie z opiekunką p. Grażyną Haratyk.

Jury konkursu oceniło przede wszystkim: czystość gwary, dobór repertuaru (mógł być tekst własny lub cudzy), interpretację oraz ogólne wrażenie jakie wywarł uczestnik (mile widziane były ludowe stroje regionalne).

Ogółem startowało 50 uczestników, w tym także z Zaolzia z Czech.

Miło mi donieść, że I miejsce w kategorii dorosłych zdobyła p. Anna Bury z Istebnej, która wygłosiła z pamięci test autorstwa jej brata p. Michała Motyki „Jak to chłop miał strasznie rod swoją babę”.

IV miejsce w tej samej kategorii zdobył p. Paweł Rucki z Jaworzynki. W kategorii dzieci i młodzieży III miejsce zdobył Arkadiusz Bury z Wilczego, uczeń 3 klasy, a na IV miejscu uplasowała się Weronika Juroszek z kl. V b z Jaworzynki.

Wszyscy finaliści wystąpili 26.X.br. w auli Filii US w Cieszynie w koncercie laureatów.

Gratulujemy zwycięzcom i nagrodzonym oraz zachęcamy do udziału w przyszłym roku w II edycji tego konkursu.

K. Rucka

(cd. na str. 8)

Wspomnienie o Istebnianach

(cd. ze str. 7)

11. Franciszek Urbaczka – aptekarz, pracował w Krakowie. Miał matkę wdowę. Często przyjeżdżał do niej i pomagał jej materialnie. Był dobrym synem.

12. Jan Szmek z Zapasiek był nauczycielem w Mszanie Górnej. Potem wrócił w rodzinne strony i był profesorem w sanatorium na Kubalonce.

13. Antoni Byrtus z Istebnej, długie lata pracował w Narodowym Banku Polskim. Później powrócił i pracował w Wiśle, gdzie uczył języka angielskiego w szkole hotelarskiej.

14. Franciszek Byrtus brat Antoniego – skończył studia we Lwowie. Jest dziekanem w jednej ze szkół wyższych w Krakowie. Obydwaj jeszcze żyją, mieszkają w Cieszynie.

15. Franciszek Kubalok – ksiądz. W czasie wojny miał prymicję potajemnie u ks. Zająca w Katowicach. W 1948 r. był aresztowany, przebywał w więzieniu 5 lat. Potem pracował w Wiśle a następnie był proboszczem w Kończycach Wielkich.

16. Jan Michałek – ksiądz. Studia teologiczne skończył w czasie wojny w Niemczech w Fuldzie. Prymicję miał w kościele przed ołtarzem. Tam go ubierał i dawał błogosławieństwo kier. szkoły Paweł Zawada, bo był jego potkiem. Ks. Michałek uczył po wojnie religii w Bielsku a nawet języka polskiego, bo brakowało profesorów.

17. Paweł Zawada od Haratyka – po ukończeniu szkoły gdzie uczył, a potem wrócił do Istebnej i był kierownikiem szkoły. Był moim wychowawcą w kl. VI. Ćwiczył z nami przedstawienia, które sam układał, takie jak: „Smok Wawelski”, „Powrót z niewoli”, „Lipa św. Stanisława” i inne, których już nie pamiętam, ale brałam w nich udział.

Uczył języka polskiego. Uczył kochać Ojczyznę, naszą Istebną, szanował stroje, zwyczaje, pieśni, uczył szanować starszych ludzi. Namawiał młodzież do kształcenia się. Mnie samą skierował do szkoły średniej. W czasie wojny prowadził też sklep. To mu pomogło dzielić się z innymi, przesłał dużo paczek żywnościowych do obozów jenieckich. Był to wspaniały człowiek.

Jak widać z powyższego nasza ziemia istebniańska wydała wielu ludzi zdolnych, mądrych. Wymieniałam tylko kilku z nich. Nie należy wstydzic się za górali, bo to byli ludzie pracowici i dużo zrobili dla Istebnej. Warto o nich od czasu do czasu pomyśleć a szczególnie sprzyja temu miesiąc listopad, kiedy częściej zachodzimy na cmentarze i nasze myśli kierują się ku tym, których już nie ma, a warci są naszej pamięci.

Wasza – Góralka Zuzka

Statystyka meczów rozegranych przez naszą drużynę **TRÓJWIEŚ MILLERS FC**

16.08. Iskra Pszczyna – Millers Trójwieś 1:1;

13.08. K. S. Wisła – Millers Trójwieś 2:1;

20.08. Beskid Brenna – Millers Trójwieś 2:4;

29.08. Kuźnia Ustroń – Millers Trójwieś 4:3;

10.10 B. Brenna Juniorzy – Millers Trójwieś 2:4;

15.10. LZS Simoradz – Millers Trójwieś 4:6

Mimo że drużyna rozgrywa swoje mecze na wyjazdach zawsze towarzyszy jej wielu wiernych sympatyków.

Na zdjęciu drużyna ze swymi kibicami po meczu w Brennej.

J. Was

ZAPRASZAMY DO ZABAWY...

W dniu 10 listopada w Karczmie „U Ujca”

organizowana jest zabawa taneczna.

Cena biletu: 3 zł od osoby.

Zabawa rozpocznie się o godz. 18.00.

Grać będzie Zespół „GOK Istebna”
Organizator – GOK Istebna

Ochotnicza Straż Pożarna w Koniakowie oraz Gminny Ośrodek Kultury w Istebnej
zapraszają

na ZABAWĘ ANDRZEJKOWĄ

w dniu 23 listopada br. (tj. sobota).

Zabawa odbędzie się w sali OSP Koniaków, od godz. 18.00

– cena biletu 5 zł od osoby).

Bawić będzie Zespół E. Dragona z Jaworzynki

„Nasza Trójwieś” - wydaje URZĄD GMINY w Istebnej

Adres: 43-470 ISTEbNA 1000, tel. 55-60-87 - woj. bielskie

Redaguje Zespół w składzie:

Krystyna Rucka, Elżbieta Legierska-Niewiadomska

Skład komputer. i druk: INTERFON, Cieszyn, ul. Olszaka 5,

tel.(0-33) 510-543, fax (0-33) 511-643

Czasopismo zrzeszone w Polskim Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej